

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap.

Megkapja e lapot minden kath. népközpont intézeti igazgatója ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 6 K.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

VIII., Szentkirályi-utca 28.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér fizetendő.

Állandó hirdetéseknek nagyobb kedvezmény.

Kiseb hirdetésekre külön árszabás.

Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.—

Fél oldal... * 28.— Nyolcad oldal * 10.—

A díjak előre bekiutendók a Szent-István-Társulathoz.

A kath. nevelés programja változhatatlan.

Párry püspök a székesegyházmegyei rk. tanítóegylet közgyűlése alkalmából megjelent egyházmegyéjének tanítói között és hozzájuk a következő, tárgyánál fogva fölötté időszerű beszédet intézte:

Gyűlésüknek itt, székhelyem közvetlen közelében tartása meghozta nekem azt a szerencsés, kedves alkalmat, hogy kérésüket készséges örömmel teljesítve, s többszörösen érzett óhajom megvalósulásával körükben megjelenhessek s e megjelenésem által is némi tanúságát adjam annak a tiszteletnek, becsülésnek, elismerésnek és szeretetnek, mellyel a tanító kar iránt viseltetem; és hogy körükben megjelenésem mintegy elő, hű szimbóluma legyen annak az egységnek, mely Önöket hivatási munkájukban a Főpásztorhoz, az egyházhhoz fűzi, s amely egység keretében egyesülve kell lenniök egymással, egymás között is, a közös egy célra, egységes kartársi törekvéssel és munkával; amely munkának örömmel látom kifejezését jelen összejövetelükben is, amely munka a vallásosság és hazafiasság munkája.

Szükségtelen, hogy e munkájuk célját s hogy úgymondjam programját Önök előtt részletesen fejtegyem. A katolikus tanító programja ősrégi, Krisztus írta azt elő; és változhatatlan, mint maga az ember, az emberi természet.

Az emberhez, az emberi természethez, ennek igényeihez alkalmazkodik a Megváltó üdvözítő munkája; azokhoz kell alkalmazkodnia az Önök munkájának is. Ez szabja meg programjukat. Foglalkozásuk tárgya az ember a maga teljes mivoltában.

Az élet, az élettel együtt járó fejlődés hivatásuk mikénti teljesítésében annak mennél sikeresebbé tételére új eszközöket, a tökéletesbülésre új tényezőket, új módszereket teremthet, hogy az idők haladásával, az idők viszonyainak,

követelményeinek megfelelően haladjanak, de gyökeres módosulása, vagy éppen elejtése a lényeges, az ősi programnak s feladatnak, elő nem állhat.

Az ember ember marad; annak, amint van, természetének megfelelő művelése, nevelése változhatatlan feladata marad Önöknek.

És ez kizárja azt, hogy csak puszta anyagot, testet, gépet, s — kimondom — állatot lássanak az emberben. Lelkét, szellemiségét, mint természetének lényeges alkotó részét látniok, becsülniök kell; nevelő-oktató munkájuk célját és tartalmát ennek kell megadnia.

Nincs joga, de nincs hatalma sem, senkinek, — s ide értem a modern materialisztikus irányzat szószólóit is — hogy lerontsák, megváltoztassák alapjában az ember természetét; hogy kitépjék az ember szívét, lelkét, — pedig ezt kellene tenniök, ha megváltoztatni akarnák az emberi természetet; kitépjék a szívvel, a szívből a legbensőbb, legnemesebb érzelmeket; kitépjék a kitéphetetlen örök eszményeket, melyek e földi lét sivárságain tülemelnek, melyek a legmagasabbig, az örökkévalóig ragadják az embert, amelyek megvalósulást keresnek, s ezt csak a legfönségesebben, Istenben találhatják; — nincs joga, nincs hatalma senkinek, hogy az ember elől elzárja az eget, hol igazi erőt, enyhülést, megnyugvást, vigasztalást, boldogságot keres, hol igazi méltóságának alapját, biztosítékát Istenben találja és bírja.

Nem tarthatjuk az emberiség jövevényeinek azokat, akik az embert legfőbb lelki javaitól fosztanák meg.

Nem tartozunk, nem tarthatunk azok közé, kik így kitépni akarnák, akarhatnák, a szívét, a lelkét; kioltani a szív, a lélek életét, elvonni ennek levegőjét, táplálékát, lerontani az ember méltóságát, megfosztani őt a vallástól, vallásosságtól, Istentől.

Az ember méltóságát emeltem ki. Nem ok nélkül.

Látjuk, érezzük a harcot, mely az iskolai vallásos nevelés ellen s ennek védője, őre, az

egyház ellen forr. Az egyház ellen? De hát csak az egyház veszihet itt?

Ne feledjek s értsék meg mások is, hogy az egyház részéről a vallásos nevelés követelése és védelme nem önző hatalmi versengés; az itt fennforgó kérdés: az emberi méltóság kérdése. E méltóságot rontaná le — mert az ember természetével ellenkezik — a vallástalan nevelés.

E méltóságot kell nekünk övnünk, fenntartanunk, a mindeure kiható, mindent átfogó vallásos nevelés teljessége által. És ez övő, fenntartó munkában szíves örömmel látom fáradozni a vallásos nevelés munkásait.

Kerem, legyenek is ebben hívek, kitartók.

Nagyon világos pedig, hogy amidőn a vallásnak, Istennek nevelünk embereket: neveljük azokat egyszersmind a földnek, a földi életnek is. Midőn Isten iránti kötelességeire neveljük az embert, nem feledjük s nem feledhetjük el vele földi kötelességeit sem.

De éppen e kötelességek legszilárdabb alapja: Isten.

Ne varjuk az embertől a földi élet nagy nehézségei közt a sokszor nehéz kötelességek, az embertársak iránti kötelességek teljesítését, ha feloldottuk őt, vagy föloldhatná magát a legfőbb hatalom és parancsoló iránti kötelességei alól.

Az az isteni parancs: «Szeresd felebarátodat», — «ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást» (Ján, 15. 12.) — csak akkor igazán erős és termékeny, ha az ember valóban Isten parancsát ismeri meg benne s mint ilyet tartja meg.

Az önérdeknek, az önzésnek összes gonosz-ságaival, ártalmaival, mi más is vethetne hatékonyan korlátot, ha nem az a tudat, az a meggyőződés, hogy a felebaráti szeretet parancsa Isten akarataiban, tekintélyében bírja szentesítést?

Pedig a felebaráti szeretet kötelessége minden, egymás iránti kötelességeink teljesítésének a biztosítása is. E kötelességen alapszik az emberiség egyetemének szeretete, az emberiség iránti nagy kötelességek beváltása; azon alapszik az igazi hazaszeretet, az emberiség hozzánk legközelebb álló részének, a honfitársainak, s a földnek, amelyen velük együtt élünk, szeretete.

Ime: Isten szeretete, a felebarát szeretete, az emberiség szeretete, a hon szeretete így kapcsolódnak egybe, így forradnak össze szétszakhathatatlan egy láncolatba a vallás által.

Szeretjük az emberiséget; de azért kozmopoliták nem vagyunk, kozmopolitáknak nem kell lennünk.

A szeretetnek fokozata van; s e fokozat arra jogosít, arra vezet, hogy a hazaszeretetenk elsőbb hely jusson szívünkben, mint a világpolgárságnak.

De miért indokoljam, miért igazoljam Önök előtt a haza szeretetét? miért hangsúlyozzam,

lelkükre mért kössem lelkemből szakadó szavakkal a neveléstanítás terén ebből folyó kötelességüket? akikről tudom, hogy annak sugallata élenkíti tevékenységüket, könnyíti s édesíti, könnyítse, édesítse is verejtékes munkájuk terhét.

Elég legyen hangoztatnom: — s ezzel zárom is szavaimat — Isten — vallás, hazaszeretet! E jelszavak mellett legyenek továbbra is hű munkatársaim; neveljenek vallásos embereket, neveljenek igaz hazafiakat, és az Úr áldása jutalmazza munkájukat!

Dr. Ében számtani váltó módszere.

Több mint tíz éve, hogy Dr. Ében, nagykorösi plebános hosszas tünődés után, a millenniumi kiállításon föllépett számolási módszerével, mely nem egyéb, mint a tizes számrendszer szabatos érvényesítése tanítás és tanulásban.

A gyermek lélektana világosan mutatja, hogy a kezdők számlálás közben 9 után tízet mint sokaságot gondolnak nem pedig mint egységet.

A váltómódszer élesen megkülönbözteti e két fogalmat és külön nevet is ad nekik. A tíz mint sokaság, vagy tízegy, röviden tíz nem írható, csak a római X-el; a tizes egység (vagy tizen) írva 10.

Ez utóbbit az I. osztályban használni nem szabad, s ha tizen túl akarunk menni: tízéseg, tízés 2... tízés9-et mondunk. Más a tízésöt, más a tizenöt; ez nem alkalmas a kivonásra, amaz igen.

A mai képzettség mellett a tanítók mind sürűbben térnek a helyrendhez tartozó váltómódszerre, annál inkább, mert van olyan eszköz, mely az I. osztályban bármiképp használva, önkényt vezet a II. osztályban érvényülő váltómódszerre. Ezt már a millenniumi kiállításon «a jövő évezred egyetlen számgépének» hirdette s ennek igazolására ajálkozott.

Ez a min. 1896. és 1906. eng. váltó számgép.

Aki azt állítja, hogy az orosz, vagy más számtanesező jobb ennél, az álljon is szavának, és tekintse magát az igazság nevében kihívottnak 1000 koronával 100 kor. ellen (Nagykorös vagy Budapesten).

Módszere (a Vezérkönyv I—III. szakaszaiban leírva) természetes, a lelki fejlődésnek megfelelő Erre is tűzött ki 100 kor. ellen (Ugyanott) 100 koronát.

Természetes, hogy a váltómódszer által tisztult fogalmak néhány új szót tesznek szükségessé.

1. Alapművelet csak egy van, a számlálás (előre-vissza), a többi inkább elemi művelet, és pedig 1-ső fokú az összeadás, 2-od fokú a kivonás-szorás-osztás.

2. Mivel kétféle tíz van: fejbeli, mellyel számolunk, de nem írunk, és írásbeli, mellyel írunk, de nem számolunk: tanácsos amaz tízegynek mondani (összetételben már csak tíz és egy,

pl. tizesöt); ha pedig tizen használnánk, 10 mindig tizen vagy tizen legyen.

3. 20, 30. előtt tizentiz, huszontiz... stb. (1X, 2X, 5X); ötven, hetven, mintájára tizen (= tiz tizes, X0).

4. Összeadandók helyett képzők, a helyszámok (5, 30 stb.) összege összetett szám (35).

5. A kivonás kétféle: szóbeli a vét kivonás maradékkal, írásbeli a pótkivonás különzékkel vagy pótlékkal. A pótkivonás kérdése pl. 5 meg hány az 8? felnőttek szokatlan, de annyira természetes, hogy a kezdő könnyen felfogja.

6. Szorzás osztásnál nagy hasznát vesszük az egység kifejtésének; ez (pl. 100) és társ-tényezője (pl. 35) az alaptényezők (3500-ban).

7. A tényezők: alap-, gyök-, vég-, és köz-tényezők. A tényezőkre bontható szám neve: többes. Így 35 többese 7-nek, vagy 5-nek; és ugyanezen 35 összetett szám 30-ból és 5-ből.

8. Az osztás 2-féle: szoroztatás (eredménye osztály) és mérőosztás (befoglaló helyett). Különb-ség van az osztály és rész között; az osztályt, ha egész, szótlanul nevezik résznek. Ezzel megszűnik a tautológia is: 1-nek harmadrésze 1 harmadrész — helyett 1-nek harmadosztálya 1 harmadrészt mondunk.

9. Az egyednek bármily osztálya rész, ez pedig kétféle: helyrész (tizedes) és jelerész (u. n. közönséges tört) vagy tört.

10. Az írott szám neve nem jegy (nota), hanem jel (signum). Tehát számjegy helyett számjel mondandó.

Voltaképp nem is új szók ezek, csak a használt szók új és helyes alkalmazása.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A maroskerületi róm. kath. Tanítóegylet 1909. évi október hó 11-én Szászrégenben, a róm. kath. iskolában tartja őszi vándorgyűlését, melyre az egylet tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívja az elnökség. Délelőtt fél 10 órakor szentmise «Veni Sancte»-val. A vándorgyűlés tárgysorozatának főbb pontjai: Gyakorlati tanítást tartanak: a) *Lukács József*, b) *Petrus István*, c) *Schrimánék Katalin*. Elnöki meghívó. A magyar nyelv tanításának mennyisége az új min. tanterv utmutatása szerint, előadja: *P. Forika Adrián*. A vadon-termő gyógynövényekről felolvas: *Szabó György*. A faiskolákról és fatenyésztésről felolvas: *Osváth Miklós*. «Miféle eszközökkel rendelkezik a tanító, melyekkel az iskolán kívül is hathat növendékeire.» Értekeznek: *Csiszér Ferenc*. Felolvas: *Molnár Lázár*. A gyakorlati tanítások méltatása. Kelt Nyáradremetén, *S. Kováts Pongrác* egyleti elnök. *Osváth Miklós* egyleti főjegyző.

Tanítógyűlés. A nógrádrómányi róm. kath. espereskerületi tanítótestület évi rendes közgyűlését szeptember 23-án Rétságon tartotta meg. *Kammerer Ferenc* t. b. kanonok testületi elnök úr tanulságos meghívó beszédében buzdította a tagokat Üdvözlőnk tanításához való törhetetlen ragaszkodásra. Egyhangulag megválasztattak világi elnöknek *Trautwein Gyula* romániai kántortanító, körjegyzőnek *Walez Rezső* nógrádvérőcei kántortanító, pénztárosnak *Kulesár Ilona* felsőpetenyi tanítónő, könyvtárosnak *Glätz Nándor* rétsági kántortanító. Flórián Mártonnak, ki a körnek 25 éven keresztül jegyzője volt, jegyzőkönyvileg köszönetet mondtak. Gyakorlati tanítást tartottak *Walez Rezső* az alkot-

mánytanból, *Kulesár Ilona* számtanból, *Nyilasi Antal* a fonomimikából. *Pergő József* romániai tanító indítványozza, hogy ezentúl a vallásból is tartassék gyakorlati tanítás, melyből a tanítók maguk is sokat meríthetnek. Az indítvány elfogadtatott és főt. Királymezei Dezső nőtinesi plébános úr vállalkozott arra, hogy a jövő évi gyűlésen gyakorlati tanítást tart a vallásból. *Walez Rezső*, a kör jegyzője.

Tanítógyűlés. A Tata és Kisbér vidéki róm. kath. néptanítók egyesülete szept. 23-án tartotta Nagyigmándon népes közgyűlést. Szentmise után *Hegedűs János* lelkesítő megnyitóját a himnus elénekzése követte. *Orbán József* főjegyző évi jelentéséből szíves lelkességgel vette tudomásul a közgyűlés, hogy az elnökség lovag Ember Károlyt, tanügyi munkásságának 25 éves jubileuma, és *Lőrinczy György* kir. tanfelügyelőt a Petőfy társaságban történt beválasztása alkalmával, az egyesület nevében üdvözölte: és hogy a választmány arra kérte az egyhm. főtanf. felügyelőt: eszközölje Győrött közügyességi tanfolyam szervezését, az idősebb tanítók részére. *Szeymardó Gyula* «Az iskola és alkoholizmus» című pályadíjt nyert munkáját olvasta. A közgyűlés sajnálatta hallotta, hogy *Edelényi Kálmán* betegsége miatt nem tarthatta meg a közügyességről — gyakorlati előadását. *Veninger Ernő* esperes indítványát, hogy az «Országos Kath. Magyar Iskolaegyesület»-et a tanítóság minden plébánián szervezi és hogy a tagok elfogadják a *Gazdák Biztosító Szövetkezetének képviselőit* és a biztosításokat az Iskolaegyesület útján közvetítik — a közgyűlés lelkesen elfogadta; határozattá emelte: jövőben minden közgyűlés tárgysorozatába vegye a választmány, a tanügyi törvények, rendeletek részleges ismertetését, *Lőrinczy György* kir. tanfelügyelőt és *Hoffer Károly* plébánost egyhangú lelkesedéssel választá tiszteletbeli tagjává. A közgyűlést a «Papai himnus» rekesztette be. A gyűlés táviratban üdvözölte gróf *Zichy Nándort* 80-ik születés napja alkalmából, továbbá gróf *Apponyi Albert* minisztert, gróf *Széchenyi Miklós* győri püspököt. A fehér asztalnál *Orbán* indítványára *Szabó Gyula* 18 kor. 80 fillért gyűjtött az «Orsz. Kath. Tanítók Árvaháza-alapja» javára.

Jubiláris közgyűlés. A «Szombathely-Egyházmegyei Tanítóegyesület» szept. 23-án egy nagyszabású, fényesen lefolyt közgyűlés keretében ünnepelte meg alapításának 25 éves évfordulóját. A jubiláris közgyűlés alkalmából *István Vilmos* püspök lelkes hangú elismerő sorokat intézett *Barabás György*hoz, az egyesület elnökéhez. *Horváth István* püspöki helynök egyházmegyei főtanf. felügyelő ünnepi beszéde, amelynek minden szava a fontos egyházi s nemzeti feladatokat teljesítő tanítóság iránti szeretettől sugárzik és *Barabás György* elnök nagyszabású megnyitója adták meg a jubiláris közgyűlésnek azon feltételeket, amelyek ezt igazán feleltethetlenné teszik. A közgyűlést 8 órakor szentmise előzte meg a székesegyházban, amelyet a főtanf. felügyelő *Horváth István* prépost-kanonok mondott. A gyűlést rövid néhány szóval *Barabás György*, a «Pro ecclesia et Pontifice» érdemkereszt tulajdonosa, nyitotta meg és felsorolta a megyés püspök úrnak a jubileumot ünnepelő egyesülethez intézett leiratát. A sokszor zajos éjjezzel és ovációval megszakított leirat felolvasása után *Horváth István* egyházmegyei főtanf. felügyelő, prépost-kanonok, az egyesületnek t. b. elnöke emelkedett fel szólásra s lelkibe markoló, mélyen átértett beszédet intézett az egybegyűlt tanítósághoz. Most *Barabás György* mondta el hatalmas megnyitó beszédjét, amelyben nagy vonásokkal vázolta az elmúlt 25 év történetét, leróván kegyeletes szavakkal a hála adóját mindazok iránt, akik e nagyfontosságú kulturális intézménynek, a róm. kath. tanítók egyesületének megalapozásában, megszilárdításában s felvirágoztatásában bármiképpen is résztvettek. *Fejes János* az egyesület tevékeny, buzgó pénztárosa tette meg ezután jelentését az egylet vagyonáról, mely 1974:40 korona bevétellel szemben 1488 83 kor. kiadást tüntet fel. A Segélyegyletet még mindig nem karolják fel kellőképpen a tanítók. Indítványára azonnal gyűjtést eszközöltek a gyűlés résztvevői, amely 40:67 kor. ered-

mennyel járt. Barabás György ezután lelkes szavakban emlegett meg Illes Ferenc nagyprepostrol, aki az egyházmegyében az első tanítói kört megalkotta s hosszú időn át mindig a legnagyobb rokonszenvvel kíséri s támogatja az egyesület tevékenységét. Indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel s éljenzessel Illes Ferencot az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta. Pados Gábor halálával megüresedett aienoki tisztségre pedig Luka József felsőbiri igazgató-tanítót választották meg egyhangúlag, aki szívesen szavakkal mondott a megnyilvánuló bizalomért köszönetet. Ezekután a bírálóbizottság tette meg jelentését a beérkezett pályamunkákról. Az első tanügyi tétel: «Tekintettel a mai kor egyre satnyuló nemzedékére, fejtsék ki úgy paedagógiai mint didaktikai szempontból, nem volna-e célszerű a gyermekek tanköteles idejét 6 éves kor helyett a betöltött 7-ik évben megállapítani?» sikeresen kidolgozták Rizner János töttösi tanító, aki 3 drb 10 koronás jutalomban s Iker János rábakovácsi tanító, aki 2 drb 10 koronás arany jutalomban részesült. «Hogyan szeressük a hazát» című értekezéssel Benda László vasvári tanító nyert 1 drb 20 koronás aranyat. Hasonlóképp ugyansak a 3 drb 10 koronás arany jutalomban részesült egy lecke kidolgozásáért a madárvédelem köréből. A «Füzede törtek tanítása a népiskolában» című pályatétel sikeres kidolgozásáért Rizner János töttösi tanító kapott 20 korona jutalmat. Iker János rábakovácsi tanítót pedig megdicsérték az olvasásból kidolgozott leckéért. A jövő évi pályatételek. 1. «Mi az oka annak, hogy a magyar nyelv tanítása oly nehezen terjed a nemzetiségi vidékeken? Együttal gyakorlati lecke is adandó a magyar nyelv tanításából idegen ajkú iskolában.» 2. «A szepiras módszere elméletben és gyakorlatban.» 3. «Gyakorlati lecke a természetből elemi iskolák VI. osztályában.» A pályatételek kitűzése után Barabás ének a közgyűlést sűrű éljenzések között bezárta.

IRODALOM.

A magyar beszéd tanításának Olvasó- és Tankönyve az osztott és osztatlan kath. népiskolák számára. Szerkesztették és irták: Ember Károly, Margittai Ferenc és Mihálicska János Negyedik évfolyam V—VI. oszt. számára. Egyik év. Ára 1 kor. 20 fillér. Kiadja a Szent-István-Társulat. A II., III. és IV. oszt. számára kiadott kötetek már a múlt évben megjelentek és az érdekelt iskolák használatba is vették ezen igen praktikus és a magyar beszéd tanítását teljesen az 1907. évi XXVII. t.-e. alapján kiadott hivatalos tanterv szerint vezető tankönyveket. Az V—VI. osztályok számára legközelebb megjelenő negyedik rész mindenképpen az előző kötetek könnyed rendszerét követi. Dicséretes pedagógiai érzékkel dolgozza fel az egyes tantárgyak köréből a tanterv szerint előírt anyagot, úgy, hogy amely iskola az Ember—Margittai—Mihálicska-fele Olvasó- és Tankönyvet használja, annak az iskolának a hittani és esetleg a számtani példatáron kívül más kézikönyvnek beszerzése fölösleges. Ez a körülmény felette olesóvá is teszi a könyvet és ez, iskolai viszonyaink között, nem az utolsó szempont. A könyv I. Részé beszédgyakorlatokat nyújt a történelem, alkotmánytan és egészségtan köréből, amint azt a tanterv előírja; a II. Rész valláserkölési olvasmányokat, rövid verseket, hitesabályokat; a III. Rész földrajzi, művelődési és kereskedelmi; a IV. Rész természetrajzi és ipari; az V. Rész természetani és gazdaságtani olvasmányokat tartalmaz a beszéd gyakorlásához szükséges formában. A VI. Részben a magyar nyelv és fogalmazás főbb ismereteit találjuk, teljesen a magyar beszéd tanításának megfelelő módszeres feloldozással. Végül közzéadt hazafias, népies és egyházi énekeket nyújt a tankönyv, hogy a költséges külön énekfüzetek beszerzését fölöslegessé tegye, de másrésről, hogy az annyira fontos ének kiegészítse a magyar beszéd tanításának azt a rendszerét, amelyet a könyv megvalósít. Ismételtten hangsúlyozzuk, hogy a magyar tankönyvirodalomban ezek a könyvek hézagot

pótolnak és a Szent-István-Társulat nagyban hozzájárult a nemzeti nyelv terjesztéséhez azzal, hogy e könyvek költséges kiadásától vissza nem riadt, hanem nemes hivatását követve, a hazai nem magyar tanítási nyelvű kath. népiskolák növőjanak, hazafias értékének emelésére áldozatot hozott. Ugy a római, mint a görög kath. iskolák vezetőit kérjük, hogy e könyveket bevezetni el ne mulasszák, mert minden elmulasztott év pótolhatlan veszteség azon újabb nemzedékre nézve, amely az iskolából kilép. A tanítók meg sokkal könnyebb munkával szembenítően több sikert érhetnek el e könyvek segítségével.

Fegyelmi szabályzat a kath. iskolákban működő tanítók, tanítónők, kántortanítók, óvó és óvónők számára. Ára 50 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.

Szentbeszédék, melyeket leányiskolai növendékeknek tartott dr. Magdiés Ignác tanítóképző-intézeti igazgató. Stephaneum-nyomda r. t. 367 oldal. Ára 3/60 kor. A könyv 38 vasárnapi és 17 ünnepi szentbeszédet tartalmaz (szeptembertől—júniusig). Felöleli a hit- és erköléstant. A beszédék célja: az isteni kegyelem útjának előkészítése s a hallgatók szívének közelebb vitele Krisztus tönseges képéhez és érzületéhez. S amit a szerző célul tűzött ki, azt mély tudással, nagy szeretettel, világosan, érdekesen nyújtja a hitben jártas hallgatóinak. Így a hit és vallás nem lesz érzélgőség, öntudatlan szokás, külső máz, hanem bensőség, élet, igazság és boldogság. Szerző az evangélium egyéneinek lelki világát nagyszerűen értette meg s szívének prizmáján át úgy nyújtja a modern női léleknek, hogy az nagyigóvű lelki szükségletét és vágyait teljesen kielégítheti. Szívhez szóló szavai megtalálják a Krisztusi érzület és élet óhajtagdó utánzását. Sehol sem száraz, unalmas; mindvégig igen érdekes. Stílusa egyszerű, de emelkedett, világos, erőteljes, méltó az evangéliumi tanok előadásához. Példáit korunkból veszi, melyek igen találók. Hasonlatait a természetből s hallgatóinak ismeretköréből veszi. Szemléltetése mesteri, látszik, hogy tanár. Szerző jeles művét legmelegebben ajánljuk az iskolai hatóságok figyelmébe, hogy azt az ifjúság között mint hasznos olvasnivalót terjesszék.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállit s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Iskolaszenteselés Szőnyön. Október 10-én szép és megható ünnepélynek voltak részesei a szőnyi kath. hívek. Ugyanis a remekül sikerült új emeletes iskola, amely 34.000 koronába került, teljesen elkészült és átadható rendeltetésének. A fölszentelést dr. Balics Lajos győri kanonok egyházmegyei főtanfelügyelő végzte Veninger Ernő szőnyi esperes-plébános és Cser Vendel ácsi plébános segédlete mellett. Litánia után dr. Balics Lajos főtanfelügyelő magasszárnyalású tartalmas beszédet mondott az iskola céljáról, a gyermekek neveléséről, a szülők, előljárók és a tanítók kötelességéről. Szentbeszéd után ahívek nagy sokasága, az iskolásgyermekek és fehér ruhás leányok kíséretében kórmentileg vonult a szenteselő kanonok a zászlóval és virágokkal díszített új iskolához, ahol, míg a szenteselési szertartás tartott, a hívek szebbnél-szebb Mária-énekeket zengedeztek. Szenteselés után az ifjúsági egyesület énekkara elénekelt a Himnuszot, utána egy iskolásgyermek Vargyas Endrének iskolaszenteselésre irt költeményét szavalta el. Ezután Lőrinczy György kir. tanfelügyelő tartott egy gyönyörű költőies beszédet, utána

az éne
énekelt
bol Te
Tan
matti
talott r
Egy
a Tanit
a Szent
edes a
abnyit
ból ösz

R
lése
levé
szere

Hid
dett ka
betöltet
pincve
stola 10
20 kor.
2 öl ág
Kötelese
által ki
sok okta
fölszere
szék cí
választe

Az
október
és term
Ignác
küldend
Mag
ber 24-
Lakása
teendő
landó.
küldend
Izsa

hirdet
korona
díjleve
lyes me
Özenczi
Ard
zas foly
hirdet.
4 hold
25 m² I
177 kor
ból 96
Törvény
szükség
plébáno
A pályá
nyós. A
állomás
Poz
október
ezeg Pá
pincé, p
termény

az énekkar egy alkalmi énekét és a pápai Himnuszt énekelt el. Azután a körmenet visszament a templomba, hol Te Deum tartott.

Tanítóválasztás. A szőnyi ujonnan szervezett harmadik tanítói állásra Szendrői Jenő irsai tanító választotta meg, aki új állását okt. 10-én el is foglalta.

Egy tanfőférfiú gyász. Lapunk belső munkatársát, a Tanítók Évkönyvének szerkesztőjét, Wohlmuth Ernőt, a Szent-István-Társulat belső tisztviselőjét gyász érte, edes atyja, Wohlmuth János úr, f. hó 7-én Kispesten elhunyt. Fogadjon szeretett kártársunk a gyász alkalmából őszinte részvétünk kifejezését.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Hidas (Pozsony m.) nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állás november elején pályázattal betöltetik. Javadalom: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamara pincevel, 1 fűskamara, 507 kor. 66 fillér készpénz, stóla 100 kor., szentmisék után 44 kor., kertjárandóság 20 kor. 315³⁴/1000 kat. hold szántóföld hasznélvezete, 2 ol. lágyfa, 32 pozs. mérő rozs, 10 pozs. mérő buza. Kötelessége a kántori teendők mellett az iskolaszék által kijelölt osztályban a mindennapi és a fiúismétlősök oktatása. Német nyelvismerete megkívántatik. Kellően felszerelt kérvények *október 27-ig* a róm. kath. iskolaszék címére Hidas (Pozsony megye) küldendők. A megválasztott állását azonnal elfoglalni köteles. 778 1—1

Az egyházzel (Pozsony m.) kántortanítói állásra *október 25-ére* pályázat hirdetetik. Jövedelme 1000 kor. és természetbeni lakás. Pályázati kérvények főt. *Glöckel Ignác* ker. tanfelügyelő úrhoz Deresikára u. p. Baka, küldendők. *Miklós Imre* elnök. 779 1—1

Magyarsóki (Nyitra m.) osztálytanítói állásra *október 24-ig* pályázat hirdetetik. Javadalmazása ezer kor. Lakása egy padlózott szoba. Köteles szükségben kántori teendőket is végezni. Állás november elsején elfoglalandó. Folyamodások a szelőcei plébániahivatalhoz küldendők. 781 1—1

Izsa (Komárom m.) róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet osztálytanítói állásra. Javadalmazása: évi 1000 korona s egy szerényen burorozott szoba. Kötelességei díjlevél szerint. Kántori teendőkben jártasság s személyes megjelenés előny. Pályázati határidő *október 23.* *Cseuzik János* alesperes-plébános. 783 1—1

Ardanócz (Nyitra m.) róm. kath. iskolaszéke nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 2 szoba, konyha, kamra, istálló, 4 hold 667 □ öl szántóföld, 503 □ öl rét, 1/4 hold kert, 25 m² hasábfu befuvározással, 154 kor. értékű párber, 177 kor. 40 fillér tandíj, községtől 30 kor., alapítványokból 96 kor. 67 fillér, stóla 40 kor., 291 kor. államsegély. Törvényes korpótlék biztosítva. Tót nyelv ismerete szükséges. Folyamodások *október 26-áig* *Jurik Jákó* plébánoshoz Ardanócz (u. p. Felsőátrak) küldendők. A pályázat tartama alatt a személyes megjelenés előnyös. Az állás nov. 1-én elfoglalandó. Utolsó vasúti állomás: Postyén. 784 1—1

Pozsonyhídegruti róm. kath. kántortanítóságra *október 24-ig* pályázat hirdetetik. Javadalmazása: Herzeg Pálffy Miklós épületben két szoba, konyha, kamra, pince, padlás, faszín, udvar, házi kert; készpénzben és természetben legkisebb számítással 626 kor. 64 fillér,

azonnal kérendő államsegély 373 kor. 36 fillér. Kötelessége: osztatlan iskolában tanítani, ismétlősöket oktatni, minden kántori funkciót végezni. Tannyelv tót-magyar. Állás azonnal elfoglalandó. Vasúti állomástól Lamacstól 20 per. Pozsony mellett. Felszerelt kérvények róm. kath. iskolaszék elnökségéhez küldendők. *Moys Antal* lelkész. 790 1—1

Peterfalui (Nyitra m.) róm. kath. iskolánál tanítói, esetleg tanítónői állásra *október 24-ig* pályázat hirdetetik. Javadalmazása: a községtől 800 kor., államsegély 290 kor., tiszteletdíj 100 kor. és egy burorozott szoba. Kötelessége: III—VI. osztályt tanítani, gazdasági ismétlőt vezetni, vásár-, ünnep- és iskolai napon a tanulókra a templomban felügyelni. Tanító a kántort akadályoztatása esetén helyettesíteni. Tanítónő kézimunkát tanítani. Tannyelv tót-magyar. Választás *október 24-én*. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvények *Cellj József* plébános címére. 789 1—1

Csesztei róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma: községi pénztárból 800 kor., államsegély 200 kor. Lakber kertületmennyel 200 kor. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt osztályok tanítása és az ismétlősök vezetése. Kellően felszerelt kérvények *október 31-ig* alulirothoz küldendők. Választás napja a pályázatokkal közöltetni fog. Csax férfitanítók pályázhatnak. Cseszte (Pozsony m.) Pósta: helyben. *Iskolaszéki elnök.* 794 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A karvalyi (Bars m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Jövedelme az államsegéllyel együtt 1000 kor. Tüzifa. Kényelmes lakás kerttel. Személyes megjelenés előnyös, tót nyelv ismerete kívánatos. Határidő *okt. 24.* Pályázhatnak okl. tanítók, akik a kántori teendőkben jártasak *Laukó Ernő*, plébános. 791 1—1

Dombszögi (Zólyom m.) irtványos kath. tanítói állásra pályázat hirdetetik. Jövedelme 800 korona. Államsegély választás után kérvényeztetik. Tanítónők is pályázhatnak; tót nyelv ismerete szükséges. Folyamodványok *október hó 21-ig* végleshutai (u. p. Végles) plébániára küldendők. 770 1—1

Csanádi egyházmegye.

A kloktocsi (Krassó-Szörény m.) róm. kath. népiskolánál ujonnan szervezett osztálytanítói (tanítónői) állásra pályázat hirdetetik. Javadalmazása: államtól 720 kor., hitközségtől 280 kor. 24 méter tüzifa egyenlőre egy bérsozba, konyha, kamra. Kötelessége a kijelölt osztályokat és ismétlőiskolát vezetni. Tannyelv: horvát-magyar. Határidő *november 15-e. Antók Dániel* iskolaszéki elnök. 776 1—2

A rafnikai róm. kath. osztatlan népiskolánál lemondás folytán üresedésben lévő kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Tanítói jövedelem: 800 korona, irodaátalány 12, egyéb átalányok 16 kor. Kántori jövedelem: 35 korona, stóla 70 korona = 933 korona. Lakás: 2 szoba, konyha, éléskamra, melléképületek 38 m. tüzifa, melyből az iskola is fütendő, 2 láné föld, házikert. Tanítási nyelv, magyar-horvát vagy bármely szláv nyelv. Pályázó köteles a kántori teendőket végezni, mindennapi és ismétlő iskolát tartani. Orgonálás megkívántatik. Kérvény róm. kath. plébániahivatalhoz Rafnikra u. p. Dognácska (Krassó Szörény) *október 20-ig* küldendők. 738 2—2

A németnagyszentmiklósi (Torontál m.) róm. kath. elemi iskolánál rendes tanítói állásra *október 25-ig* pályázat hirdetetik. A megválasztandó javadalma: a hitközségtől előleges havi részletekben 1112 kor. fizetés, lakásdíj 200 kor., irodaátalány 20 kor., a községtől egy 192 □ öles pótkert hasznélvezete és fuvarmegváltás címén 960 kor., végül az esetleges korpótlékok mint államsegély. Kötelessége a reábizott osztályokat tanítani, a gyermekeket a kath. iskolák részére előírt isteni tiszteletre elvezetni s ott rájuk felügyelni, ünnepi alkalmakkor pedig a templomi énekkarban közreműködni. Csakis róm. kath. vallású, okleveles tanító pályázhat. A szabályszerű pályázatok legkésőbb október hó 25-éig

Petrovits Emil nagyszentmiklósi plébános, iskolaszéki elnökhöz nyújtandók be. Az állás november elsején elfoglalandó. 785 1—1

Győri püspöki megye.

A **eszszárkőbányai** (Moson m.) róm. kath. népiskolánál ujonnan szervezett II. osztálytanítói állásra *október hó 28-ig* pályázat hirdetik. Javadalmazása: az államtól 700 kor. a községtől 300 kor. lakbér és kertilletmény fejében évenként 100 kor. faáltalány évenként 40 kor. Tartozik: a kijelölt osztályokat és ismétlőseket oktatni, a kántori teendőkben ingyen segédkezni. Kellően felszerelt kérvények a eszszárkőbányai iskolaszéki elnökhöz küldendők. 771 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **soltvadkerti** róm. kath. második tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: 1. A hitközségtől 400 kor. 2. A főgyházmegyei nagyobb pénztárból 500 kor. 3. Lakbér címén 100 kor. 4. Államsegélyből 100 kor. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt osztályokat tanítani, a kalocsavidéki tanítóegyesület tagjává lenni és a kántortanítói akadályoztatása esetén díjtalanul helyettesíteni. A pályázók kérvényeiket *feljő hó 28-ig* ft. *Makay Gábor* kor. esperes urhoz Akasztóra küldjék. Választás f. hó 31-én lesz. 792 1—2

A **gádori** (Bács-bodrog m.) róm. kath. IV. tanítói állásra pályázat hirdetik. Csak férfitanítók pályázhatnak. Fizetés: 1. 800 kor. a községi pénztárból havi előleges részletekben. 2. 200 kor. államsegély. 3. Szabadlakás kerttel. A megválasztott köteles az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni és az ismétlőiskolát külön díjazás nélkül tanítani. A kérvények a róm. kath. iskolaszékre címezve *f. hó 23-ig* ft. *Mason Mihály* esperes urhoz. Régebbire küldendők. Tannyelv magyar-német. Az iskolaszék. 777 1—1

Kassai egyházmegye.

Szécsmezőn róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet tanítói állásra. Fizetése 1000 korona és lakás. Választás napja *október 21-én*. Az állás november 1-én elfoglalandó. Okleveles tanítók felszerelt kérvényüket küldjék esperesi hivatalnak Parnora (Zemplén m.) *Dezényák Béla* esperes plébános. 788 1—1

Az ujonnan szervezett **lászka**i főkegyházi róm. kath. kántortanítói állomásra pályázatot hirdetik. Az állomás jövedelme a kántori illetményekkel együtt 1000 kor., melyből 860 kor. készpénz, a többi természetbeni járandóság. Pályázati vizsga *november 5-én* Lászkán délelőtt 10 órakor. Színye, (Sáros m.) *Kurimszky János* pléb. 773 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Vagújfalui róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme összesen 1470 kor. Rendés lakás. Pályázati határidő *október 11.* délelőtt 10 óra. *Elnökség.* 772 1—1

Hegyeshely-alsókelesei róm. kath. osztatlan népiskolánál férfitanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalom: kétszobás lakás, konyha, kamara, melléképületekkel, szántóföld, rét, hitközségtől 700 kor. készpénz, államsegély 300 kor., a tanterem fűtésére 8 kis öl tűzifa, szolgálatalány 20 kor. Kötelessége a mindennapi osztályokat vezetni, az ismétlőseket tanítani és a kántoriakban segédkezni. Állását évközben el nem hagyhatja. Kellően felszerelt folyamodványok az iskolaszék címére *november 1-ig* benyújtandók. *Zutkovics Antal* plébános, iskolaszéki elnök. *Klacsó Lajos*, kántortanító. 774 1—1

Egyházasnádasi (Trenesén m.) róm. kath. iskolaszéki kántortanítói állásra *október 28-ig* pályázatot hirdet. Javadalma: hitközségtől 270-29 kor. — a mellékjövédelmet nem számítva — az 1000 koronáig hiányzó államsegély kérelmeztetni fog. Tót nyelv tudása megkívántatik. *Bezák József*, iskolaszéki elnök. U. p. Baross-háza. 795 1—1

Kolaróczi (Trenesén m.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma államsegéllyel 1000 kor.

Egy szobából álló lakás. Tannyelv: magyar-tót. Pályázati határidő *október 23.* Iskolaszéki elnök. 796 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A **putnoki** róm. kath. másodtanítói állásra *október hó 23-ig* pályázat hirdetik. Javadalmazása: az iskola pénztárból 470 kor. államsegélyből 530 kor. Egy butorozott szoba, fűtéssel. Kötelessége a kijelölt osztályt tanítani s a kántoriakban segédkezni. Választás *október hó 23-án*. Az állás azonnal elfoglalandó. A folyamodványok Ngos és ft. *Liptay Arnold* c. kanonok, esperes-plébános urhoz Putnokra küldendők. 782 1—1

A **kisgergei** kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme 2½ hold föld 40 kor., párbér 624 kor. 62 fillér, készpénz 139 kor. 90 fillér, stóla 70 kor., tandíj 80 kor., államsegély 57 kor., összesen 1000 kor. Természetbeni lakás és házikert, melyben a kertészetre is oktatja a gyermekeket. Választás *okt. 28.* Kérvények az iskolaszéki elnökhöz *Sasközy Ferenc* plébánoshoz Litke (Nógrád m.) intézendők. 798 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **relyői** róm. kath. kántortanítói állomásra *október hó 27-ére* pályázat hirdetik. Jövedelme ezer korona. Folyamodványok *Krávecz Péter* esperes címére Szepes-Hanusfalvára küldendők. 797 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **sárvári** plébániához tartozó **rábasömjéni** róm. kath. iskolánál nyugdíjazás miatt megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma a díjlevél szerint 1385 kor. 20 fillér és megfelelő lakás. Kérvények *okt. 24-ig* fogadtnak el és ugyanekkor választás. *Köberl János*, prépost-plébános. 759 2—2

Pályázat a **hársparakti** kántortanítói állomásra *november 6-ig*. Javadalom: jó lakás, államsegélyes 1000 kor. és közel 200 kor. mellékes és törvényszerinti korpótlék. Nyelv magyar és német. Állomás november 15-ig elfoglalandó. Személyes megjelenés előnyös. Kérvények *róm. kath. plébániahivatalhoz Kukmér* (Vas m.) küldendők. 801 1—1

Badafalva (Vas m.) róm. kath. iskolaszéke a kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelem: lakás két szoba, pince, konyha, kert. Fekvéségeiben 8 hold 1377 □ öl 140 kor., rozsjarandóság 2½ hektoliter 63 kor., tandíjváltás a hitközségtől 400 kor., karváltás Horvátfalvától 50 kor., stóla-jövedelem 120 kor. Évi 227 kor. államsegélyért az iskolaszék már folyamodott. Nyelv magyar-német. Az orgonálásban való jártasság megkívántatik. Harangozásról a tanító tartozik gondoskodni. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvény címzendő plébániahivatalnak Badafalva (posta Nagyfalva.) 800 1—1

A **kerkaiklői** róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetés 1000 kor., ebből 513 kor. államsegély. Tiszteességes lakás. Választás *okt. 26.* Az állás november 1-én foglalandó el. Kérvények a szécsiszigeti (Zala m.) plébániahivatalhoz küldendők. *Iker István* plébános, isk. elnök. 802 1—2

A **nagyfalvai** (Vas m.) róm. kath. iskola osztálytanítói állomására pályázat hirdetik. Jövedelme: a hitközségtől 100 kor., államsegély 900 kor. és lakás. A kántoriakban való díjtalan segédkezésért butorzat és fűtés. Tannyelv magyar, segédnyelv német. Ismétlőseket a többi tanítókkal felváltva tanítja. Határidő *október 21.* Plébániahivatal Nagyfalva. 775 1—1

Az **inczédi** plébániához tartozó **szabori** róm. kath. iskolánál megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma díjlevél szerint 1000 kor. kert megfelelő lakás, gazdasági épület. Nyelv: magyar és horvát. Választás *október 28-án* délelőtt. A megválasztottnak a választásra az utazás megtérítettik. *Kalocsai Alajos* inczédi plébános s elnök. 787 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Somogyhárságyra róm. kath. kántortanítói állásra a jelenlegi tanítónak nyugdíjba vonulása folytán pályázatot hirdetik. Javadalmazása: 1. két szoba, konyha a

sükséges mellékkeliséggel s gazdasági épülettel, 2. a Sopronyalapból 40 kor., 3. tandíj 5 évi átlag 100 kor., 4. gazdasági ismétlő oktatás 100 kor., 5. mindkét házaspár 1/8 mérő buza, 1/4 mérő rozst és 36 fillért fizet 10 évi átlag 460 kor., 6. 12 öl tűzifa 168 kor., abból 3 öl az iskolafütésse jár, 7. 19 kat. hold 1168 öl szántó 78-82 értékben, 8. 1 kat. hold 679 öl rét értéke 19 kor., 22 fillér, 9. 1242 öl belsőség 1242, 10. az ingatlanra a hívek hordják a trágyát, bevetik, a rétet lekaszálják, a terményeket behordják, megváltási ár 120 kor. 11. stóla 100 kor. Mellékjövövedelm, ha a szövetségi könyvelést elfogadja, 150 kor. A kötelezettek a választás előtt, amelyre a pályázók személyesen megjelenni tartoznak előszóval kihirdettetik. A választás *nov. 3-án* d. e. történik. A tanítónak németül kell tudnia. 799 1—1

Pályázat a **szomajomi** kántortanítói állásra. Jövedelme mintegy 1413 korona. Kötelessége díjlevél szerint. Német nyelv bírása megkívántatik. Pályázati határidő *október 28.* Kántori próba és választás Szomajomban október 30-án délelőtti. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvények plébániahivatalhoz Kaposszentbenedekre u. p. Bardibükk (Somogy m.) küldendők. 793 1—1

Váci egyházmegye.

Irsára (Pest m.) oly okleveles róm. kath. kántortanító kerestetik, ki a felsőbb osztályt tanítani, a kántorságot pedig önállóan végezni és búcsuzatásokat készíteni tudjon a beteg kántortanító helyett. Fizetése 700 kor. egy évre. búcsuzatás nagy halottól 80 fillér, kicsitől 40 fillér. Állomás azonnal elfoglalható. Vasút helyben. *Cserenyi Sándor*, kántortanító. 780 1—1

Nyílttér. Tek. *Boda Béla* úrnak, *Rigács* (Zala m.) Váltószámpapem 1000 koronás versenydíját meg nem adtam ki. Ha pályázni kíván rea. kérem számoló készületét mutatványul. *Dr. Eben Mihály* pléb. Nagykörs. 786 1—1

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, iskolák, plébániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítottassanak s az abból befolyó jutalékok az Iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biztosításán kívül felvette munkakörébe a magánfelektől szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak biztosításait az alapszabályok szerint megalakítandó plébániai csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amiért is felkérjük a plébános, káplán és tanító urakat, legyenek szivesek ebben a munkálkodásunkban bennünket támogatni. — A Gazdák Biztosító Szövetkezte az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülettel egyetértve egy központi irodát szervezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám

(Gazdák Biztosító Szövetkezte) alatt van. érdeklődők ide sziveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek készséggel fogunk megadni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület központi irodája.

38 10—24

RIGLER JÓZSEF EDE

□ PAPIRNEMÜGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG □

BUDAPEST
VI, RÓZSA-UTCA 55.

Chromolitografiai műintézet és könyvnyomda

készít: részvényeket, csekk, pénztárjegyeket, takarékpénztári betétkönyvecskéket, plakátokat művészi kivitelben. □

Vonalzó-intézet és üzleti könyvek gyárában

kitűnő anyagból laposan nyíló üzleti könyvek, másoló- és jegyzet-könyvek. □

Iskolai felszerelések, u. m.: irkák, gyakorlatok, rajzfüzetek, rajztömbök, vázlatkönyvek stb. készülnek.

Levélborték- és levélpapir-osztályban állandóan diszes levélpapir- és borték-különlegességek csinos dobozokban, eljegyzési és névjegykártyák készülnek.

„Adria“-szárazlemezek, fényképészeti kartonok és felszerelések. □

Gizella-Telepi faneműgyár modern iroda-berendezések, iskolai és mérnöki rajz- és írószerek lerakata.

Serétes és golyós vadászfegyverek

eredeti kitűnően szabályozott és belőtt **Browningpisztolyok**, revolvereket, floberteket és karabélyokat, ezek egy havi törlesztésre szállítja

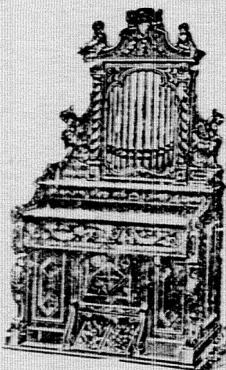

Nowotny J. fegyvergyáros,

budapesti telepe. Budapest, VI., Nagymező-u. 21. sz.

! Kérjen fegyverárjegyzéket !

41-1

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmoniumok speciális beszerzési forrása — Monarchiában.

Elismert elsőrangú műemkek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselő e:

Hörl Nándor, Pozsony,
Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

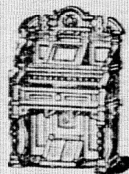
Főtiszt. papság, és tanároknak részletfizetésre. Üzletek: Lipcse, Szt. Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25/B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomásig. Tanároknak s lelkészeknek különös szavalékengedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 93

Az «Eötvös-alap» elnöksége a nagykanizsai «Patria» pótkávégyár vezetőségével abban állapodott meg, hogy ennek a kifogástalan berendezésű, nagyszabású, minden ízében magyar vállalatnak gyártmányát a tanítézetek vezetőségének és a tanító uraknak figyelmébe fogja ajánlani, egyúttal fel fogja őket kérni, legyenek szívesek ezt a magyar föld termette és magyar kéz készítése nélkülözhetetlen fogyasztási cikket saját háztartásaikban használatba venni s a fogyasztó közönségnek ajánlani.

Tanítónők és Tanítók! Kérjék mindenkor és ajánlják mindenütt a valódi «Patria» pótkávé, mely megbízható **tősgyökerez magyar** gyártmány, minden csomag és doboz «Patria» szerződésünk szerint az «Eötvös-Alap»-nak hasznot hoz, miért is erkölcsi kötelességünk ezen kitűnő gyártmányt ajánlani, mely minden kiállításon az **első** díjat nyerte és minden üzletben kapható. **Zamatos, színdus, jó kávét** csakis a

valódi „PATRIA” pótkávéval

készíthetünk, mely a legjobb hazai nyers anyagokból a legzordonasabban készül és **minősége** minden más gyártmányt felülmul.

Stephaneum nyomda r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a

azért, mert: magyar, azért mert minden más a piacon levő hasongyártmányú cikknél jobb és végezetül azért, mert az Eötvös-alap minden eladott dobozból jutalékokat s annak állandó hasznót hoz.

Mindenesetre nem méltányolható eléggé az «Eötvös-alap» elnökségének és választmányának üdvös, helyes, a közgazdasági életkörülményeket is oly mélyen érintő intézkedése, s nunt ilyen melegen ajánlható bárkinek figyelmébe.

NÉPISKOLAI GIMTÁBLÁK

45×60 cm. nagyságban, rendkívül tartós, ölmazott acélbádoglemezből, fehérzománc alapfestéssel, tekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címerrel ellátva darabonkint **10 koronaért** megrendelhetők. ◊◊◊◊

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társ.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/B. sz.

Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető. 278—

Az új miniszteri tantervhez és utasításhoz alkalmazott, teljesen átdolgozott ötödik kiadása hagyta el legközelebb a sajtót Juhay Antal

A GYERMEK ELSŐ TANÍTÓJA

című nagy vezérkönyvének, mely az elemi népiskola első osztálya számára előírt összes tantárgyak tanításában kalauzolja a tanítókat.

Az 512 oldalra terjedő kötetből különösen

AZ ÍRVAOLVASÁSSAL, SZÁMTANNAL ÉS A BESZÉD- ÉS ERTELEMGYAKORLATOKKAL

foglalkozó részeket emeljük ki, amelyekben az egész évi anyagot módszeresen kidolgozott gyakorlati leckékben ismerteti a szerző. E kötet használata mellett minden más vezérkönyv nélkülözhető az első osztályban.

ÁRA FÜZVE 6 KORONA.

Ugyanezen szerzőtől me jelent:

A második osztály vezérkönyve. Második kiadás. Füzve ... 6 K

A harmadik osztály vezérkönyve. Füzve 5 «

A negyedik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «

Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (Budapesten, IV., Kecskeméti-utca 2.) és minden hazai könyvkereskedőnél.

XV
M
A M
Meg
vasár
Meg
oktatá
Elő
Kézi
Gye
Nem
nemze
ben, r
Iste
utolsó
Az
beesül
károsu
részes
A g
Mar le
midőn
kicsiny
böles
a főpa
jlesztés
vedelm
is volt
Az im
testét.
volt és
Ez
Jött o
gyenge
talmul
De
ember
elenyő
A m
szült,
ember
Es a
tette v
A t
a sze
lendül
A g
talált
ma m
fogása
Es